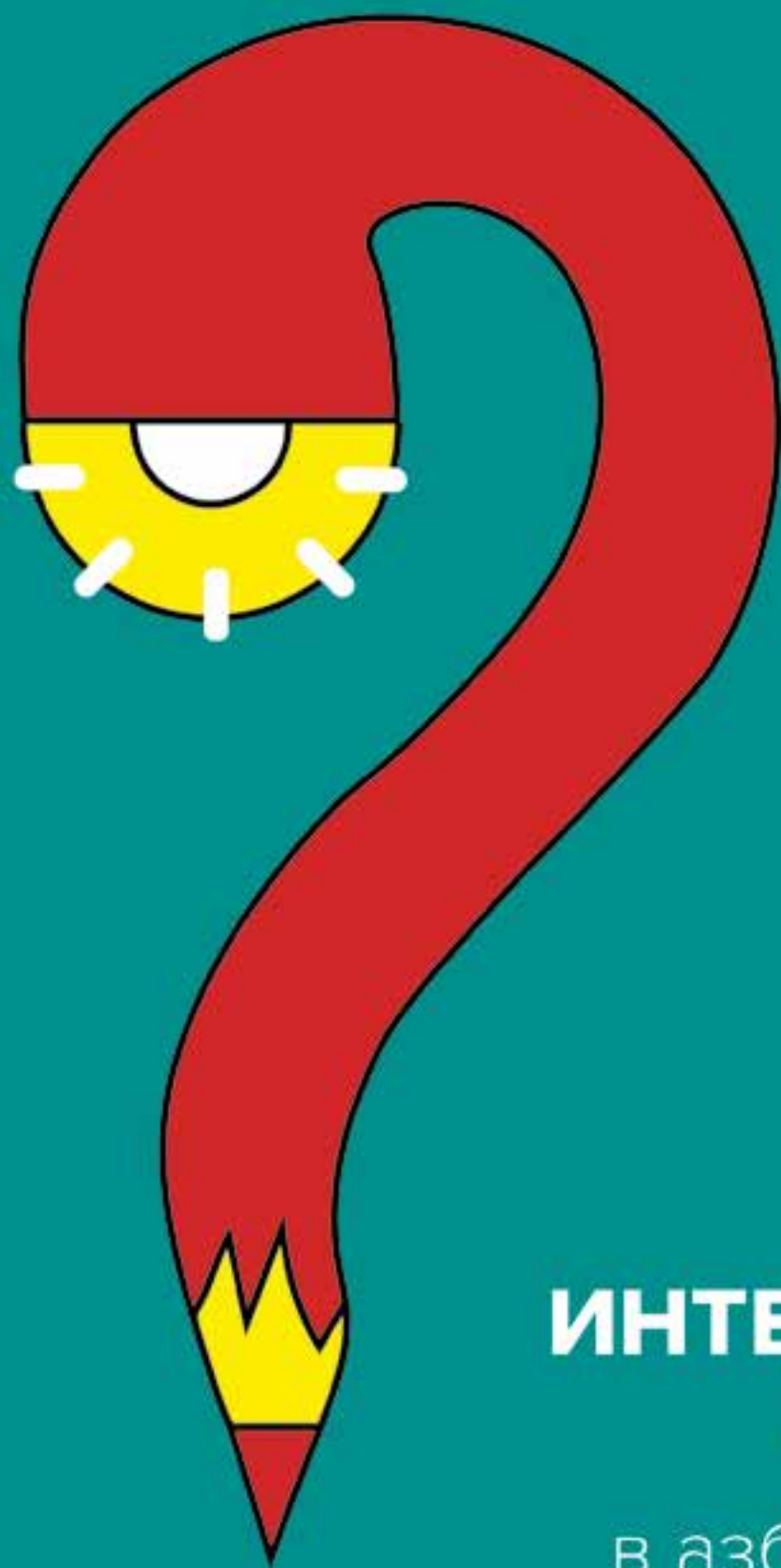

ИНТЕРЕСНИ ФАКТИ

в азбучен ред

3

СЪДЪРЖАНИЕ:

Ананас - Светозар Яблански 5“Б“клас.....	3
Банан - Даяна Николова - 5“А“клас.....	4
Влак - Александър Иванов - 5“В“клас	5
Грозде - Владимир Пандов 5“В“клас	6
Диня - Велин Цветанов - 5“В“клас	7
Елф - Камен Абаджиев - 5“В“клас	8
Жълъди - Виктор Минев - 5“В“клас	9
Змия - Маджар Киров - 5“В“клас	10
Иглика - Габриела Панчева 6“Б“клас.....	11
Йо- Йо - Дария Троанска – 5“А“ клас	12
Крава - Магдалена Цонкова - 6“Б“клас	13
Лебед - Елиз Ерол - 5“В“клас	14
Малина - Алекс Трифонов 5“В“клас	15
Нос - Тина Бързашка - 6“Б“клас.....	16
Октопод - Калина Герданова 7“А“клас	17
Панда - Иван Георгиев - 5“В“клас	18
Роза - Дея Георгиева - 5“Д“клас	19
Шипка - Светлин Радославов - 5“В“клас	19
Сладолед - Царина Господинова 5“В“клас	20
Тиква - Мартин Ковачев - 5“Д“клас.....	21
Уста - Кристиан Ковачев- 5“Д“ клас	22
Футбол - Денислав Пирков – 5“Д“клас	23
Американски футбол - Стоян Начев - 6“В“клас.....	23
Хамак - Ангел Димитров 6“Г“ клас	24
Цвете - Виктория Петкова 6“Г“клас.....	25
Чехълче - Ралица Енчева.....	26
Шаран - Павел Павлов - 6“В“клас	27
Щъркел - Тамара Гергова - 5“Д“клас	28
Ъгъл - Ралица Енчева.....	29
Треньор - Мария Пачева 5“А“клас.....	29
Ютия - Александър Блажев – 5“В“клас	30
Стара ютия - Сияна Сурджийска 6“В“клас	30
Ябълка - Дария Троанска 5“А“	31
Библиография	32
Благодарности	33

А

АНАНАС

Ананасът е бодливо растение с изключително сочни и сладки плодове. Височината на растенията е от 60 (шейсет) до 100 (сто) сантиметра - 1(един) метър. Родината на ананаса е Южна Америка. Пълното узряване на плода отнема от една до три или малко над три години. Неузрелите ананаси не само не са вкусни, но могат да бъдат и отровни.

Б

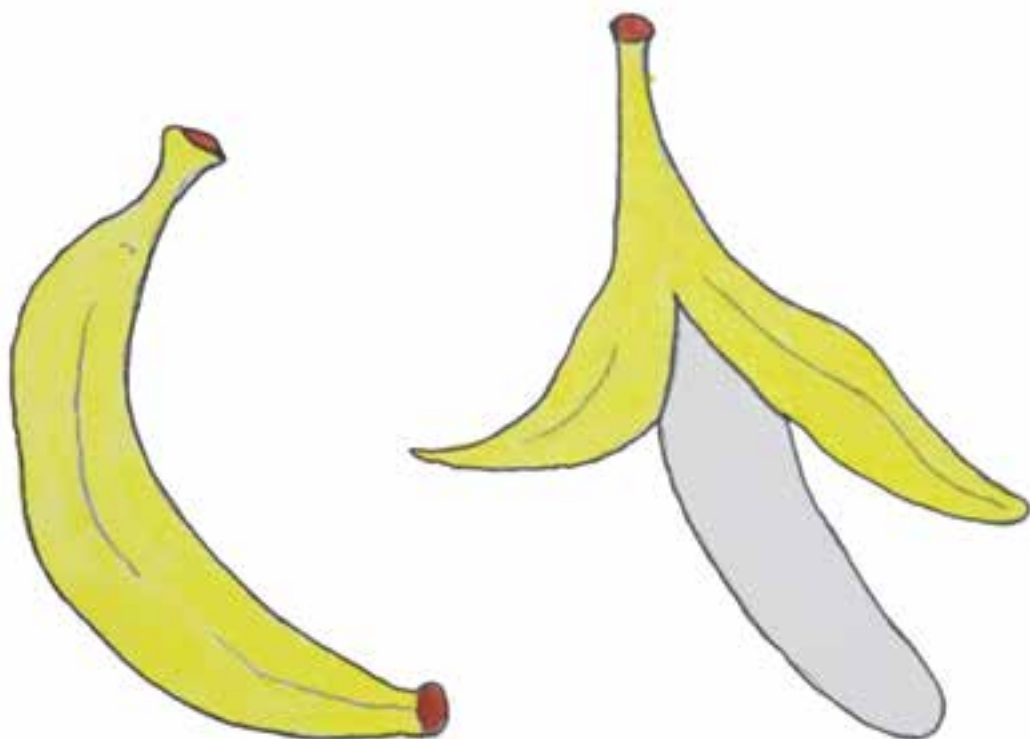
БАНАН

Банановото дърво е най - голямото цъфтящо тревисто растение,достигащо височина около 12(дванайсет) метра. Родината на бананите е Югоизточна Азия.

Яденето на банан води до повишаване на настроението и запазване на паметта. Помага за отпускане на мускулите

* и за добър сън.

*мускул - месеста тъкан от тялото на човека и животните, която задвижва отделни органи и части чрез свиване и разпускане.

В

ВЛАК

Вид превозно средство, движещо се по железопътни релси, състоящо се от поредица скачени

вагони и един или няколко локомотива, които го привеждат в движение.

През 19 (деветнайсети) век първите локомотиви са задвижвани от пара, получена обикновено от изгарянето на въглища.Днес се срещат електрически локомотиви*.

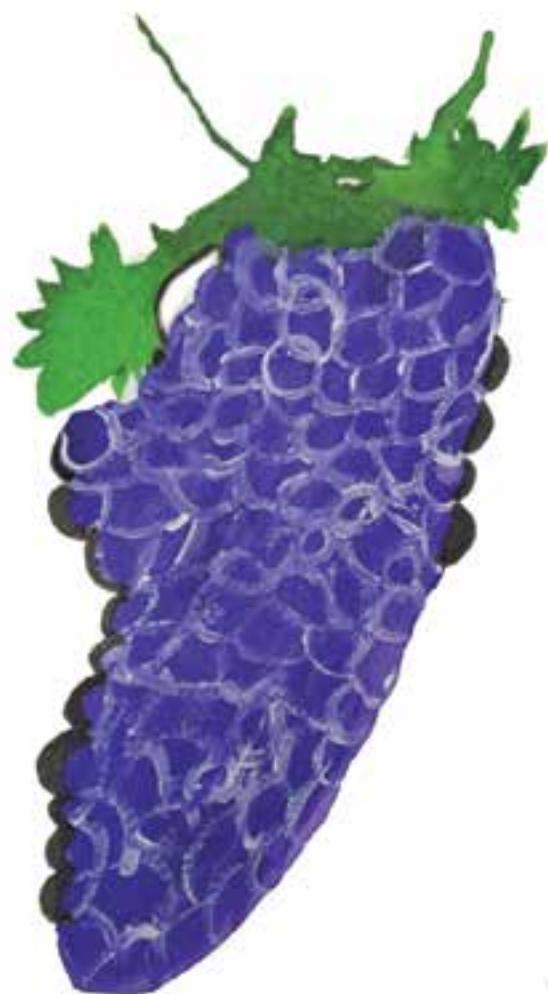
локомотив - транспортна машина, която се движи по релси и е предназначена да тегли вагони.

Г

ГРОЗДЕ

Лозата е пълзящо растение и е едно от най-старите развъждани растения в света. Гроздето е нейният плод. Отглеждането на грозде започва преди 6000-8000 (шест хиляди – осем хиляди) години в Близкия изток. Гроздето съдържа около 80% (осемдесет процента) вода.

Д

ДИНЯ

Динята е сочен плод. Освен че помага за хидратацията на тялото, динята намалява мускулната треска. След тренировка във фитнеса или в спортната зала си купете диня!

Тя е с високо съдържание на вода. Идеална за лятото, когато имаме нужда от повече течности.

Е

ЕЛФ

Елфите също като единорозите са митологични същества. Те често са изобразявани като млади мъже и жени с прекрасна външност, живеещи в гори или други места сред природата, под земята или в езера и други водни басейни. Описвани са като дълго живеещи или безсмъртни същества, които притежават магически способности.

Ж

ЖЪЛЪДИ

Жълдите са семената на могъщото дъбово дърво. Когато намерите жълди на земята, можете да сте сигурни, че наблизо има дъбови дървета.

Жълдите, както и другите видове ядки, всъщност са семена. Те обикновено са храна за над 100 (сто) вида животни и птици, които обичат да ядат жълди.

З

ЗМИЯ

Змията е влечуго. Тя и гущерите сменят кожата си. Това става, когато растат, старата кожа им отеснява или е износена. При тази смяна на кожата те се усамотяват и остават почти неподвижни. Всички змии са месоядни. Когато отворят уста, могат да погълнат цели животни, които често са по-големи от тях

самите, и то без да ги дъвчат. Най-голямата змия в света е анаконда.

И

ИГЛИКА

Игликата е цвете. Поради ранния си пролетен цъфтеж в Русия се нарича първоцвет.

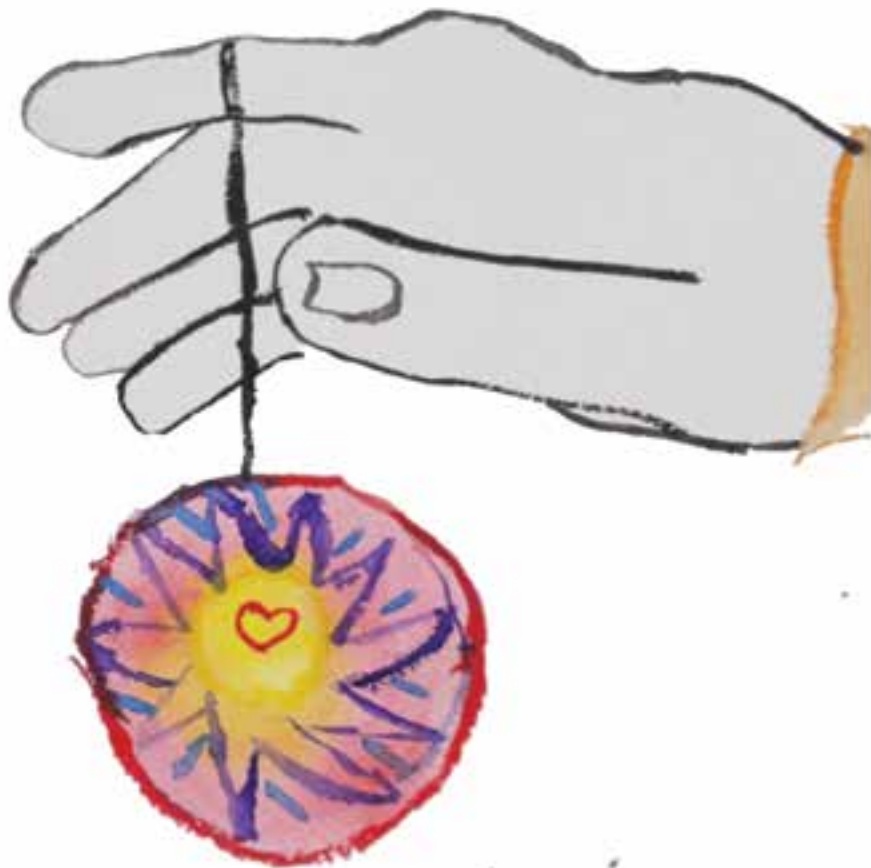
Игликата е най-разпространеното градинско цвете в България и притежава разнообразна цветна палитра. Цъфти от месец февруари до май.

Й

ЙО - ЙО

Йо-йо е играчка за деца и възрастни. Смята се, че играчката произхожда от Филипините, където е била ползвана като ловно оръжие, а в превод от филипински йо-йо означава „да се върне“.

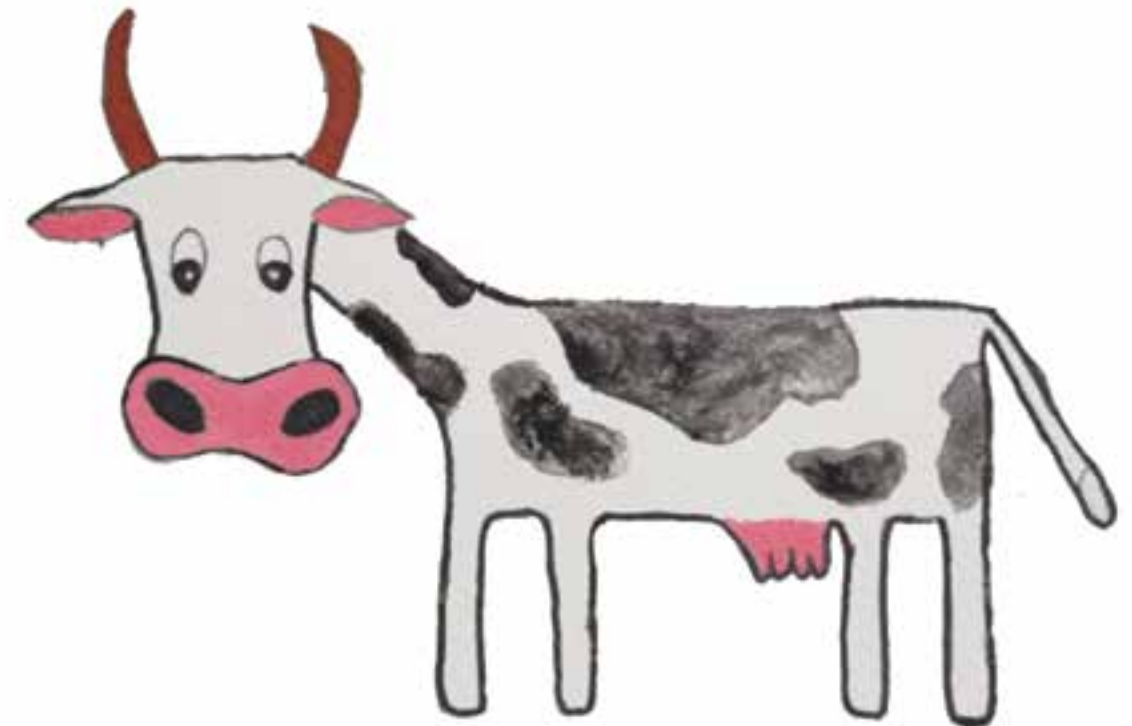

К

КРАВА

Всички крави са женски животни. Мъжките се наричат бикове. Кравите никога не ядат месо. Те са тревопасни. Имат остро обоняние и могат да открият миризми на големи разстояния (до десет километра). Бременността при кравата продължава като при човека – девет месеца.

* 1 километър - 1км съдържа 1000 метра

Л

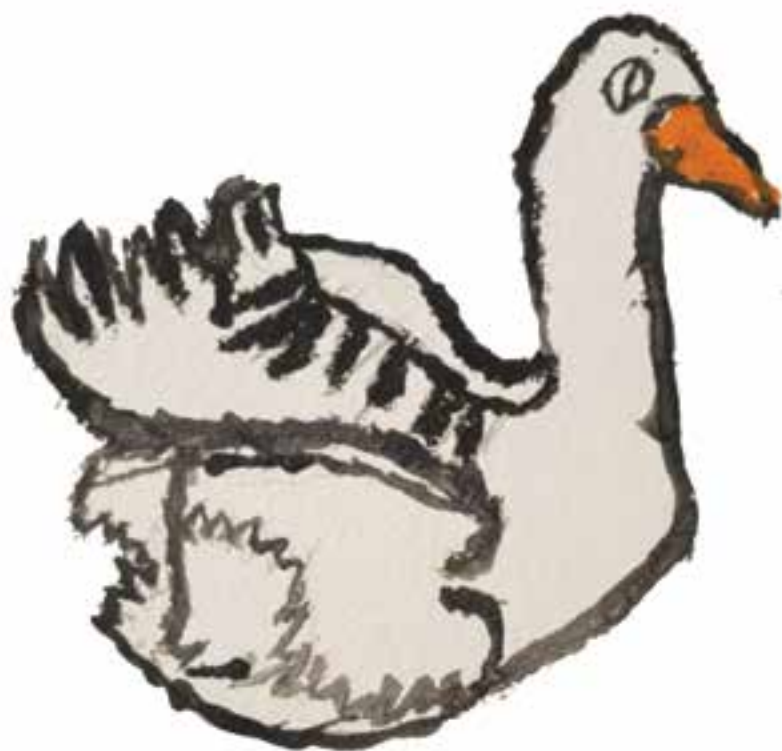
ЛЕБЕД

Лебедите са едри птици, които цял живот не се разделят с партъора си.

Цветът на тази грациозна птица зависи от климатичните условия*, в които живее. Има бели и черни лебеди. Така в южните територии цветът става по-тъмен, а в по-студените страни лебедите са напълно бели. Повечето видове са прелетни*. Обитават крайбрежните участъци на езера, язовири и големи реки, соленоводни басейни, включително морета, океани.

*климат - особеностите на времето в дадена област и смяната на сезоните. Студен климат. Сух климат. Континентален климат. Морски климат.

*прелетни птици - най-популярните прелетни птици у нас са щъркелите и лястовиците, които пристигат в началото на пролетта от топлите страни създават и отглеждат потомство, а наесен се завръщат обратно.

М

МАЛИНА

Малината е вид плодороден храст. Плодовете – малини – са полезни за мозъка, сърцето, храносмилането, очите, контролирането на теглото. Могат да се консумират пресни, сушени, на пюре или като сок и са често срещана добавка към различни десерти и плодови салати.

Н

НОС

Нос – орган на обонянието при хора и животни. В носа има специални клетки, които правят обонянието възможно. Според ново изследване, човек може да помирише повече от 1(един) трилион уникални аромата. По време на кихане дразнителите биват изхвърлени със скорост около 160(сто и шейсет) километра в час.

О

ОКТОПОД

Октоподът е едно от най-големите мекотели. Обитава по-топлите морски води (в Черно море не се среща). Поради липсата на кости октоподите използват мускулите си, за да дадат твърдост на тялото. Кръвта им е синя и

имат три сърца. Те улавят жертвата си с осем дълги пипала, целите покрити със смукала, в които се помещават до четирийсет милиона химични рецептори, от които животното получава информация за вкус и мирис.

Всички октоподи са отровни, но само синьопръстенните октоподи са смъртоносни за хората. Съществува и „стъклен октопод“, който е почти напълно прозрачен.

П

ПАНДА

Пандата е вид мечка. В Китай е обявена за национално съкровище. Живее в бамбуковите гори, основно в планинските райони в Съчуан, Китай, но също и в съседните области Гансу и Шенси и източния дял на тибетските високопланински области. Храни се с листата на бамбука, както и с корените му. Пандите са добри в катеренето по дървета, но могат и да плуват.

Новородените панди са розови и много малки, а после стават черно-бели. Най-тежкото бебе панда е родено 270 г. (двеста и седемдесет грама). Пандите прекарват цели 14 (четиринасет) часа в хранене на ден, а останалата част от времето си – в сън, но не спят зимен сън.

Р

РОЗА

Розата е царицата на цветята. Има над сто вида рози. В дивата природа розата дава червеникав плод, наречен шипка. Тя е богата на витамин С и често се използва за направа на мармалади и конфитюри, като хранителна добавка, в медицински сиропи, както и за вкусен чай.

Дея Георгиева

ШИПКА

С

СЛАДОЛЕД

Любимо детско лакомство, често забранявано от родителите. Първите сладоледи се появяват в Древна Персия преди около 2500 (две хиляди и петстотин) години. В онези ранни времена те са съставени от подсладена и заледена вода, смляна на малки парченца и след това украсена с различни гарнитури и плодове.

Т

ТИКВА

Тиквата е плод. Есента е сезонът на тиквите. Кръглата оранжева тиква е най-разпознаваемата от всички видове. Всъщност тиквите съществуват в много различни форми, размери и цветове. Те съдържат над 90% (деветдесет процента) вода и са изключително богати на витамини. От тиква може да се направи фенер. Свързваме я и с празника на Все Светии (Хелоуин).

У

УСТА

Когато човек се усмихва, “работят” 17 (седемнайсет) мускула. В човешката уста се намират около 40 000 (четирийсет хиляди) бактерии, но само 1% (един процент) от бактериите в човешкото тяло ни разболяват. 99% (деведесет и девет процента) от калция, съдържащ се в човешкото тяло, е в зъбите.

Човешките устни са стотици пъти по-чувствителни от върховете на пръстите ни. Целувката увеличава пулса на човек до 100 (сто) удара в минута или повече.Т

Ф

ФУТБОЛ

Футболът е колективен спорт, който се играе от два отбора по единадесет души със сферична топка, която тежи от четиристотин до четиристотин и петдесет грама.

Футболът е най-известният спорт на света. Той се играе на правоъгълно поле, покрито с естествена или изкуствена трева, като целта е топката да бъде вкарана във вратата на противника, при което се отбелязва гол. Вратите на двата отбора са разположени на късите страни на правоъгълното поле. По време на игра само вратарите имат право да докосват топката с ръка, а останалите играчи обикновено я ритат с крака и в редки случаи я пресрещат с тялото или главата си.

Съществува и американски футбол, при който топката е с различна форма, подобна на елипса.

Денислав Пирков

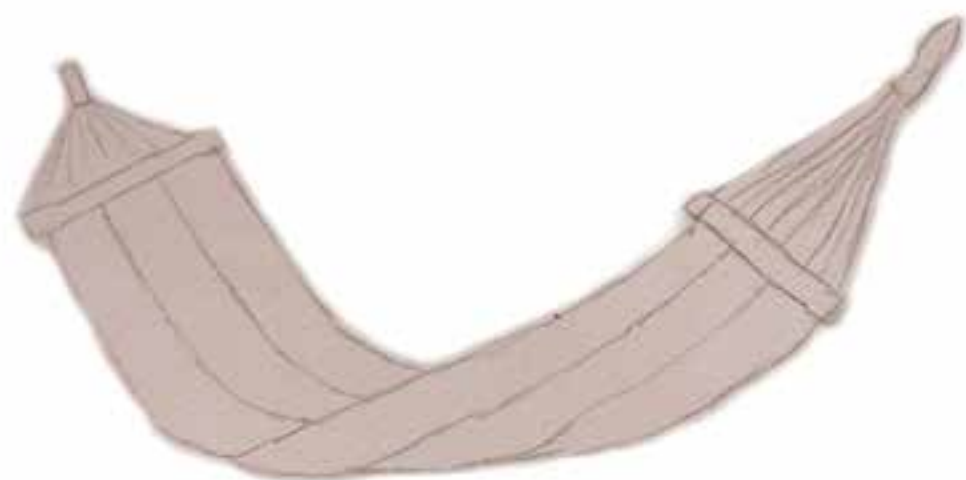
АМЕРИКАНСКИ ФУТБОЛ

Х

ХАМАК

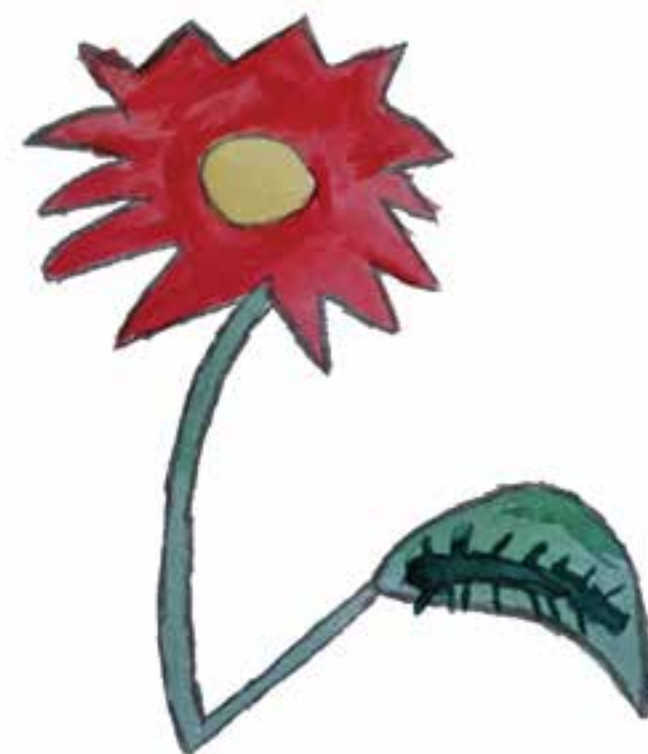
Хамакът е вид легло за почивка, изработено от въжета (памучни, синтетични и други) или въжета и плат. Закача се в двата края за неподвижни опори. Изработен е за първи път в древността. В него може и да се полюлееш.

Ц

ЦВЕТЕ

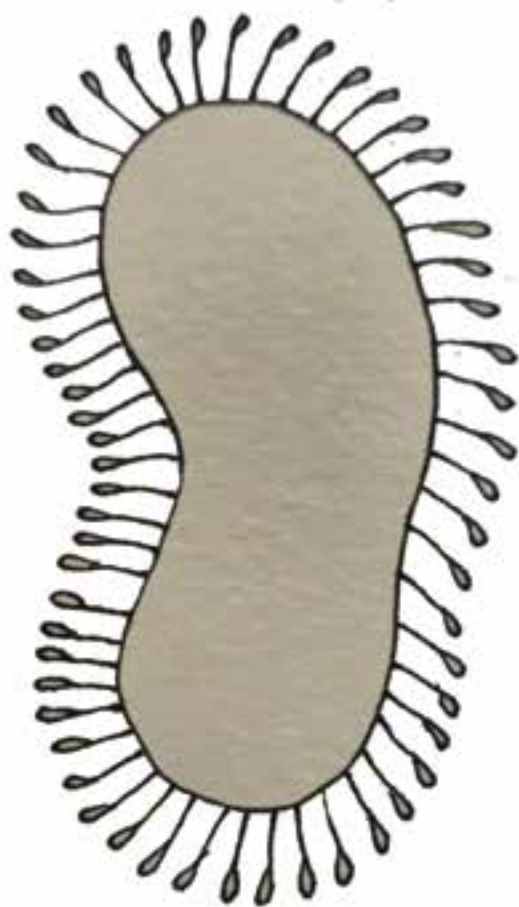
Цветята се отглеждат от дълбока древност. В пирамидите на Древния Египет са намерени семена и листа от фикус, финикова палма и от други декоративни растения.

Ч

ЧЕХЪЛЧЕ

Миниатюрно едноклетъчно животно. То се движи във водата, като потрепва с реснички, които му помагат да насочва храна към устата си.

Ш

ШАРАН

За повечето видове риби люспите са незаменими, те заздравяват рибешкото тяло и го предпазват от ожулване в подводни растения или камъни. Пластинките са подредени застъпващо се и се състоят от рогов материал, подобен на този, от който са изградени човешките нокти. Шаранът има много люспи и над 15 000 (петнайсет хиляди) кости. Той е вид сладководна риба. Тялото му е вретенообразно и удължено. Долната уста е месеста и снабдена с 2 (два) чифта мустаци. Има силно развито обоняние, което му помага да намери ароматна храна. Шаранът е всеяден, като в ранна възраст се храни с планктон и при увеличаване на теглото преминава към консумиране на различни организми.

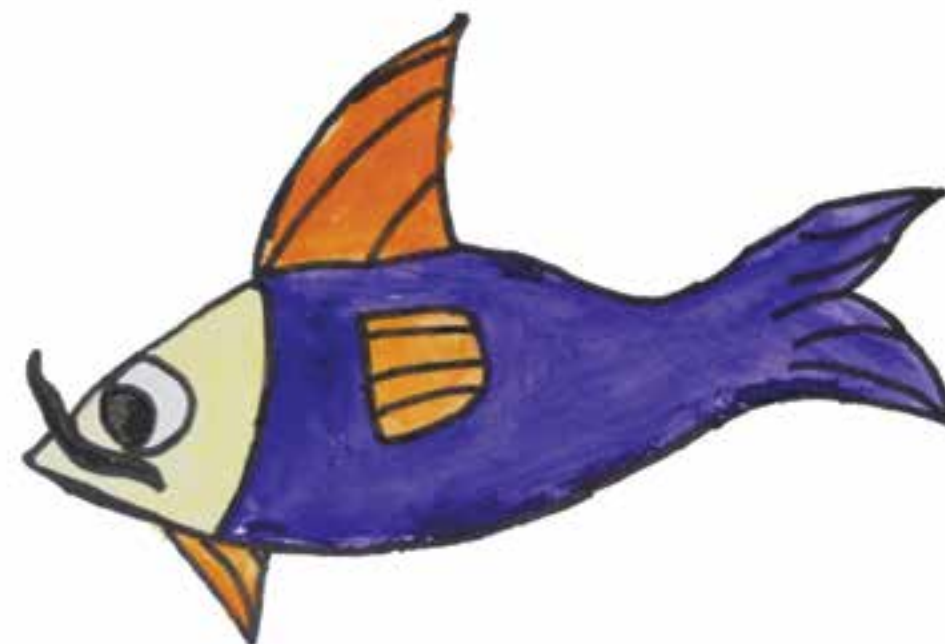
В сравнение с други сладководни видове може да живее до 38 години, което е рядкост. Растежът на обикновения шаран продължава до седемгодишна възраст, след което спира. Достига до 120cm (сто и

двайсет сантиметра) на дължина и до 35кг (трийсет и пет килограма) на тегло. Слухът му е водещ и обяснява силния му инстинкт за самосъхранение.

Според фъншуй* е свещена риба и символизира духовни достижения, издръжливост, целеустременост и постоянство. Шаранът е символ и на самурайската сила. Интересно е, че думата “шаран” е една от малкото думи, останали от прабългарския език.

Такива думи са: белег, бисер, българин, вуйчо, книга, сабя, сукман, шарка, шейна, чаша, черга, както и личните имена Борис, Боян, Крум, Кубрат, Чавдар.

*фъншуй - традиционна практика, произлизаща от Древен Китай. Според фъншуй усеждането за баланс е изключително важно.

Щ

ЩЪРКЕЛ

Щъркелът е голяма птица. В България е символ на пролетта. Той е прелетна птица – зимува в топлите страни, а прелита хиляди километри, за да отгледа малките си. По време на полет щъркелите могат да заспят, без да паднат на земята, и то в продължение на десет минути. Умореният щъркел се премества в центъра на ятото, затваря очи и си подремва.

Едно гнездо се използва от двойка щъркели за няколко години. Птиците всяка година се връщат в своите гнезда. Мъжките пристигат предварително и пазят гнездото.

Всяка година гнездото се поправя и обновява.

Легендата разказва, че Господ дарил един човек с чувал, пълен със змии, гущери и жаби. Предупредил го да не го отваря. Човекът обаче бил премного любопитен, отворил чувала, гадините изпъззели и плъпнали по земята. Тогава Господ превърнал този човек в щъркел, който цяло лято обикаля блатата, ливадите и реките, за да събира изпуснатите гадинки.

Ъ

ЪГЪЛ

Ъгълът е геометричен обект, съставен от два лъча (две страни) с обща начална точка, наричана връх на ъгъла. Ъгъл на къща, на улица, на стая.

* Звукът „ъ“ е характерен за българския език гласен звук, с който се образуват срички.

Ралица Енчева

Ь

ТРЕНЬОР

Треньорът е спортен педагог (учител) по вид спорт, който организира и провежда спортно-тренировъчна и състезателна дейност с различни спортисти.

* ь - буква
обяснение – няма звукова стойност. Има я в думи като синьо, Петьо, сервитьор...

Ю

ЮТИЯ

Ютията е домакински уред, изобретен през 15 (петнайсети) век, като създаването ѝ е породено от необходимостта за придаване на изгладен вид на дрехите. Първите ютии са били изработвани от метал (чугун или желязо) и се затопляли на печката или с въглени. Тези ютии са представлявали едно цяло тяло с капак, който в задната си част е бил подвижно закрепен върху ос, за да може да се отваря и затваря. Те са предавали топлината, необходима за гладенето, като в тях са били поставяни въглени. Най-отгоре върху капака е имало дървена дръжка, която е служела за предпазване от изгаряне на ръцете на гладещия.

Днес ютиите са електрически, много от които работят с пара.

Александър Блажев

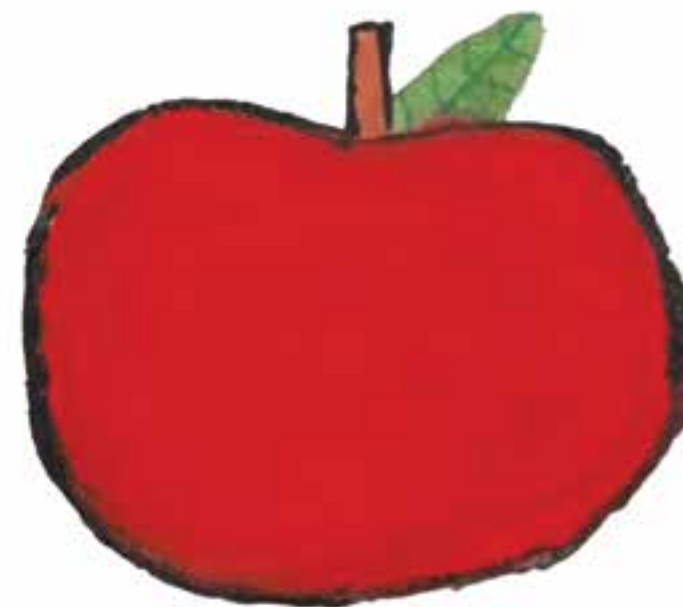

СТАРА ЮТИЯ

Я

ЯБЪЛКА

Ябълката е дърво и плод. Наричана е „царица на плодовете“. Ябълковите дървета се отглеждат по целия свят и са най-широко отглежданият вид от рода ябълка. Те дават първите си плодове след 4 – 5 (четири – пет) години. Някои ябълкови дървета живеят до 100 години.

БИБЛИОГРАФИЯ:

- Библиография: Brochu, SA (1999). "Филогенетика, таксономия и историческа биогеография на Alligatoroidea". Memoir (Общество за палеонтология на гръбначни животни). 6: 9–100. doi: 10.2307 / 3889340
- Craighead, FC, Sr. (1968). Ролята на алигатора при оформянето на растителни съобщества и поддържането на дивата природа в южните Евърглейдс. Флоридският натуралист, 41, 2–7, 69–74.
- Група специалист по крокодили (1996). Алигатор mississippiensis . Червеният списък на IUCN за застрашените видове 1996 : e.T46583A11061981. doi: 10.2305 / IUCN.UK.1996. RLTS.T46583A11061981.en
- Фиш, Франк Е .; Бостик, Сандра А .; Никастро, Антъни Дж .; Бенески, Джон Т. (2007). „Смъртоносна ролка на алигатора: механика на хранване във вода.“ Списанието за експериментална биология . 210 (16): 2811–2818. doi: 10.1242 / jeb.004267
- Jiang, H. & Wu, X. (2018). Alligator sinensis . Червеният списък на IUCN за застрашени видове 2018 : e.T867A3146005. doi: 10.2305 / IUCN.UK.2018-1.RLTS.T867A3146005.en
- <http://talkoven.online>
- Библиография National Geographic
- Библиография : USDA National Nutrient data base
- <https://iskamdaznam.com/20-izumitelni-fakta-za-tigrite/>
- БТА
- <https://www.informo.bg/bg/2018/04/28/20-%D0%BB%D1%8E%D0%B1%D0%BE%D0%B-F%D0%B8%D1%82%D0%BD%D0%B8-%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-%D0%BF%D0%B8%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D0%B8%D0%B-D%D0%B8%D1%82%D0%B5/>
- <https://iskamdaznam.com/10-izumitelni-fakti-za-gysenitsite/>
- <https://www.greelane.com/bg/%d0%bd%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%b0-%d1%82%d0%b5%d1%85%d0%bd%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d0%b8%d0%b8-%d0%b-c%d0%b0%d1%82%d0%b5%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0/%d0%b6%d0%b8%d0%b2%d0%be%d1%82%d0%bd%d0%b8-%d0%b8-%d0%bf%d1%80%d0%b8%d1%80%d0%be%d0%b4%d0%b0%d1%82%d0%b0/fascinating-facts-about-cricket-4087788/>
- <https://www.preventa.bg/%D0%BB%D1%8E%D0%B1%D0%BE%D0%B-F%D0%B8%D1%82%D0%BD%D0%B8-%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D1%89%D1%83%D1%80%D1%86%D0%B8%D1%82%D0%B5/>
- <https://vevesti.bg/71652/lyubopitni-fakta-za-shtrausite/>
- https://miau.bg/n36-62881-%D0%A7%D0%B5%D1%80%D0%B-D%D0%B0_%D0%9F%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0
- <https://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D1%83%D1%82%D0%B1%D0%BE%D0%BB>
- <https://nauchineshto.alte.bg/50-%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B5%D1%81%D0%BD%D0%B8-%D1%84%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%D1%87%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%BA%D0%B0/>
- <https://dariknews.bg/novini/liubopitno/kak-se-obrazuvat-vulkanite-video-2110987>
- <https://bg.desertanglican.org/toucan-facts-kids-23848>
- https://www.actualno.com/curious/18-izumitelni-fakta-za-pandite-news_1446364.html
- <https://iskamdaznam.com/20-izumitelni-fakta-za-tigrite/>

БЛАГОДАРНОСТИ:

Издавам искрена благодарност на г-жа Анелия Данова за помощта и подкрепата при подготовката на текстовете в тази книжка.

(Когато бях ученичка в ОУ „Цветан Спасов“, г-жа Анелия Данова беше класен ръководител на 5“А“ клас - клас, в който дойдох във втория срок на учебната година. Всички ме приеха с усмивка, а аз любопитно гледах всеки детайл, бях тридесет и първото дете в класната стая.)

Благодаря, на приятелката и колежка Боряна Георгиева за оформлението и предпечата в книжката.

Сърдечни благодарности към г-жа Петя Желева и г-жа Петя Струпанска, учители по български език и литература в ОУ „Цветан Спасов“, за редактирането на текста, за съдействието в организацията на учениците за участие в инициативата.

Благодаря на колектива на ОУ „Цветан Спасов“ за съпричастността и търпението към всеки цветен хаос.

Благодаря на ръководството на ОУ „Цветан Спасов“ - Директор: Филип Филипов и зам.-директор: Татяна Ценкуловска, за съдействието в осъществяване на идеята и осигуряването на материали.

На учениците от ОУ „Цветан Спасов“ за активната дейност в часовете по Изобразително изкуство - те вдъхновиха развитието на този проект. Илюстрираха с много внимание и старание.

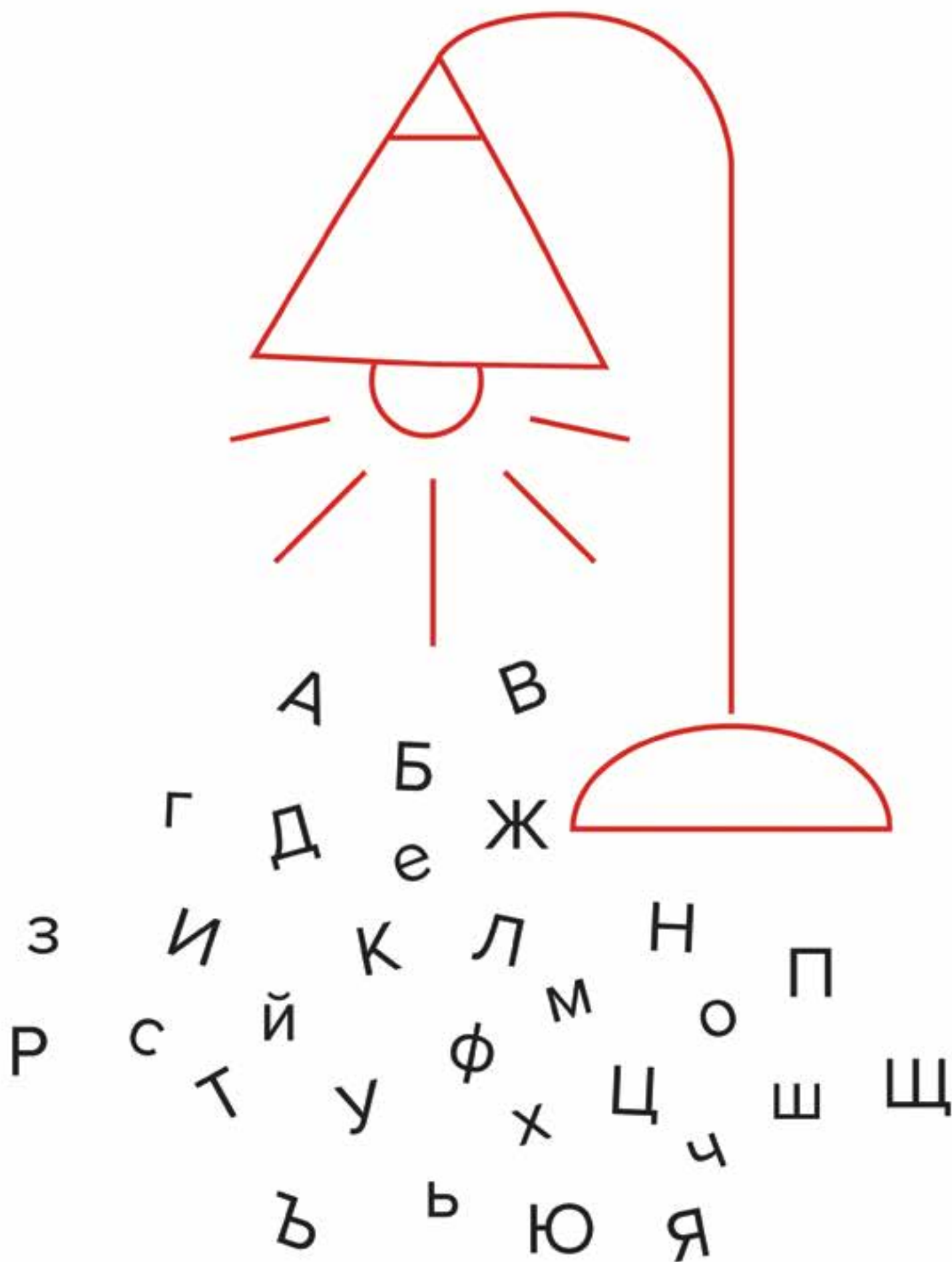
Благодаря на моите родители, които са възпитали у мен от малка интереса ми към книгите и изкуството.

Благодаря на моите деца за идеята, която се зароди преди около 5-6 години в един студен зимен ден, в който с малки деца не може дълго да се стои навън, а между стените на апартамента трябва да се търсят забавления извън електронните устройства. За тях започнах да събирам различна информация, да им я чета, а те да рисуват картинки върху прочетеното.

Благодаря!

Ралица Енчева
(Всички илюстрации са изработени в часовете по изобразително изкуство, като намесата ми е била вербална.)

<https://cvetan-spasov.com>

Всяка хрумка е път, пътувай смело...